

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

19 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

examinînd recursul ordinar declarat de avocatul Axentii Aurica în numele inculpatului Danuța Constantin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Danuța Constantin Nicolae, născut la 23 august 1990, originar și domiciliat în com. Țîntăreni, r-nul Anenii Noi.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 21.09.2015 - 27.11.2015;
2. Instanța de apel: 17.12.2015 - 19.01.2016;
3. Instanța de recurs: 15.03.2016 - 19.04.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 27 noiembrie 2015, Danuța Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.217¹ alin.(3) lit.f) Cod penal la 3 ani închisoare;
- în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 350 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și cu privarea de dreptul de a deține funcții legate de administrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor pe un termen de 3 ani.

Conform art.84, 87 alin.(2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 350 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe o perioadă de 3 ani și cu privarea de dreptul de a deține funcții legate de administrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagele lor pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani.

2. Prima instanță, examinînd cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că inculpatul Danuța Constantin, a săvîrșit următoarele fapte infracționale:

- la 08 iunie 2015, aproximativ la ora 16.00, deplasîndu-se în marginea s.Țîntăreni, r-nul Anenii Noi, i-a vîndut ilegal lui Simon Alexei 10,26 grame marijuana, contra sumei de 450 lei care, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.09 din 11 iunie 2015, se atribuie la categoria substanțelor narcotice, iar cantitatea respectivă constituie proporții mari;

- la 17 iunie 2015, aproximativ la ora 14.50, aflându-se în or.Anenii Noi, pe str.Chișinăului, s-a apropiat de Balan Lilian, care se afla cu automobilul de serviciu pe piața de lângă Banca de Economii și drept cadou i-a transmis ultimului un pachet în care se afla 1,11 grame de marijuană care, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.034 din 01 iulie 2015, se atribuie la categoria substanțelor narcotice, iar cantitatea respectivă constituie proporții mici;

- de la o dată nestabilită și pînă la 17 iunie 2015, păstra în automobilul său de model „Fiat Punto”, n/î AN BD 199, cu scop de înstrăinare, marijuană în cantitate de 65,93 grame, împachetată în 7 pliculețe de hîrtie, care a fost depistată de colaboratorii de poliție în urma percheziției automobilului la 17 iunie 2015, ora 15.10, în or.Anenii Noi, str.Chișinăului care, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.033 din 01 iunie 2015, se atribuie la categoria substanțelor narcotice, iar cantitatea respectivă constituie proporții mari;

- la 17 iunie 2015, aproximativ la ora 15.10, conducea automobilul de model „Fiat Punto”, n/î AN BD 199, în or.Anenii Noi, str.Chișinăului, fiind în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, fapt confirmat prin procesul-verbal nr.26 din 17 iunie 2015 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei și prin raportul de constatare medico-legală nr.72 din 06 iulie 2015.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui C.Danuța să-i fie stabilită pedeapsa: - în baza art.217¹ alin.(3) lit.f) Cod penal, 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de administrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 3 ani; - în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal, amendă în mărime de 350 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art.84 alin.(1)–(3) și 87 alin.(2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, de stabilit inculpatului pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare și amendă în mărime de 350 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani și cu privarea de dreptul de a deține funcții legate de administrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 3 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea soluției, procurorul a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blîndă, greșit individualizată și neproportională cu pericolul social al acțiunilor criminale comise; - instanța stabilind pedeapsa pentru fiecare infracțiune, în baza art.217¹ alin.(3) lit.f) Cod penal, nu s-a expus asupra pedepsei complementare, iar în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal, a stabilit ca pedeapsă complementară o pedeapsă neprevăzută de sancțiunea articolului; - argumentele instanței, precum că inculpatul a recunoscut vina și are un copil minor la întreținere, nu reduce pericolul social al infracțiunilor comise, suspendarea condiționată a executării pedepsei nefiind întemeiată și rezonabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului C.Danuța și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui C.Danuța i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.217¹ alin.(3) lit.f) Cod penal, 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a desfășura activități legate de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 3

ani; în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal, amendă în mărime de 350 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare și amendă în mărime de 350 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități legate de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 3 ani, precum și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit art.87 Cod penal, pedepsele stabilite urmînd a fi executate separat. În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a indicat că vina inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, cert a fost dovedită, iar acțiunile acestuia just au fost încadrate în baza art.217¹ alin.(3) lit.f) Cod penal - păstrarea în scop de înstrăinare, distribuirea și înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, săvîrșită în proporții mari și în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal - conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice.

A indicat instanța de apel că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinîndu-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a stabilit situația de fapt și de drept a speței deferite spre examinare.

Concomitent, instanța de apel a considerat că prima instanță, la aplicarea pedepsei, nu a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de faptul că inculpatul și-a creat o afacere din realizarea substanțelor narcotice, fapt care trebuie împiedicat prin stabilirea unei pedepse reale sub formă de închisoare, ceea ce ar fi un element de profilaxie pentru cei care comit asemenea infracțiuni, pe fondul creșterii numărului de infracțiuni de acest gen; că infracțiunea comisă prezintă un pericol deosebit pentru societate și că inculpatul a realizat substanțe narcotice o anumită perioadă de timp, recunoscînd că afacerea îi aduce venit și că în automobilul său mai păstra substanțe narcotice cu scop de înstrăinare, cu masa totală de 65,93 grame, de atitudinea negativă a acestuia față de regulile generale de conduită în societate, precum și ignorarea totală a regulilor de securitate la trafic.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat că argumentele primei instanțe potrivit cărora, inculpatul a recunoscut vina și are un copil minor la întreținere, nu reduc din pericolul social al infracțiunilor comise, iar suspendarea condiționată a pedepsei închisorii nu-și v-a atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Totodată, instanța de apel a constatat că, la stabilirea pedepsei pentru infracțiunea statuată la art.264¹ alin.(1) Cod penal, prima instanță a stabilit o pedeapsă complementară care nu este prevăzută de lege.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul A.Axentii în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea executării pedepsei închisorii de 4 ani în penitenciar de tip semiînchis și menținerea hotărîrii primei instanțe, pe motiv că norma de drept aplicată în hotărîrea recurată contravine deciziei Curții Supreme de Justiție din 17.03.2015 (dosarul nr.1ra-170/2015), care s-a expus prin prisma aceleiași norme, inculpatului fiindu-i aplicate prevederile art.90 Cod penal, pentru infracțiunile prevăzute de art.217¹ alin.(3) lit.b), f) și art.322 alin.(1) Cod penal. Astfel, în

privința lui C.Danuța, la fel urmează a fi aplicate prevederile art.90 Cod penal, or, acesta cade sub incidența unui șir de circumstanțe atenuante, și anume - a recunoscut integral vina, s-a căit de cele comise, a cerut examinarea cauzei penale în ordinea art.364¹ Cod de procedură penală, anterior nu a fost judecat, are la întreținere un copil minor, este oficial angajat în câmpul muncii.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ordinar, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Drept temei pentru casarea deciziei instanței de apel, avocatul invocă prevederile art.427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, din conținutul recursului rezultă că partea apărării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică decizia instanței de apel, care a casat sentința în latura stabilirii pedepsei lui C.Danuța, și i-a numit pedeapsa fără aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, considerînd că norma de drept aplicată în hotărârea recurată contravine deciziei Curții Supreme de Justiție din 17.03.2015 (dosarul nr.1ra-170/2015), care s-a expus prin prisma aceleiași norme, inculpatului fiindu-i aplicate prevederile art.90 Cod penal, pentru infracțiunile prevăzute de art.217¹ alin.(3) lit.b), f) și art.322 alin.(1) Cod penal.

La acest capitol Colegiul penal constată că, instanța de apel, prin admiterea apelului declarat de procuror cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii măsurii de pedeapsă inculpatului, fără suspendarea condiționată a executării ei pe termen de probă, a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 și 76 Cod penal. Instanța a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului potrivit prevederilor art.61, 75 Cod penal, iar aceasta s-a soldat cu numirea unei pedepse echitabile, ce corespunde faptelor comise.

Colegiul penal atestă că, pedeapsa penală se aplică numai de către instanțele judecătorești. Legiuitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor. Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța de judecată, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiuitorului, și nu a sa.

Potrivit dispozițiilor art.7, 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, și când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de condamnat, cât și de alte persoane.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76-77 Cod penal.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, iar limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, sau valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă, prevăzut de art. art.217¹ alin.(3) lit.f) și art.264¹ alin.(1) Cod penal, fiind respectate și prevederile art.364¹ alin.(8) Cod penal.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilire a duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, acesta trebuie să o execute real ori sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Totodată, Colegiul remarcă că, textul art.90 alin.(1) Cod penal specifică: „...dacă instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, *ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei...*”. Prin sintagma „*poate*”, se oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o suplimentară motivare de ce trage concluzia că nu este rațional ca vinovatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă

că aceasta nu este un drept al vinovatului, ci o *facultate a instanței de judecată*, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Reieșind din cele reținute, instanța de recurs constată corectă concluzia instanței de apel, privind imposibilitatea corijarea inculpatului fără izolarea lui de societate, reieșind din gravitatea infracțiunii săvârșite, de faptul că inculpatul și-a creat o afacere din realizarea substanțelor narcotice, fapt ce trebuie împiedicat prin stabilirea pedepsei reale a închisorii, ceea ce ar fi un element de profilaxie pentru cei care comit asemenea infracțiuni; că fapta comisă prezintă un pericol deosebit pentru societate și că inculpatul a realizat substanțe narcotice o anumită perioadă de timp, făcând din aceasta o afacere ce îi aduce venit și că în automobilul său mai păstra substanțe narcotice cu scop de înstrăinare în proporții mari, precum și de ignorarea totală a acestuia a regulilor de securitate la trafic, conducând automobilul în stare de ebrietate narcotică, punând în pericol nu doar viața și sănătatea sa, dar și a altor persoane.

Colegiul penal constată că la stabilirea pedepsei inculpatului, s-a acordat deplină eficiență faptului că, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor contra sănătății publice și convețuirii sociale, infracțiune ce atentează la viața și sănătatea persoanelor, la dezvoltarea fizică, intelectuală, morală, spirituală și sănătoasă normală a acestora, săvârșite cu intenție directă.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs consideră că pedeapsa stabilită lui C.Danuța de instanța de apel corespunde prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată, corect individualizată, respectându-se și dispozițiile art.364¹ Cod de procedură penală, hotărîrea dată fiind legală și întemeiată, deoarece în cazul dat pedeapsa închisorii este în limitele prevăzute de sancțiunea normelor penale în baza cărora inculpatul a fost condamnat și care va duce la echitatea procesului penal, la corijarea și reeducarea lui și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de inculpat, cât și de alte persoane.

Referirea recurentului la temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală, nu poate fi reținută, deoarece acest temei poate fi invocat atunci când norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare, iar la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze similare, anterior a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Astfel, Colegiul penal reține că cauza penală, la care a făcut referire recurentul în recurs - nr.1ra-170/15, nu are aplicabilitate speței în cauza, deoarece circumstanțele cauzei nu sînt similare speței date, unde inculpatul a fost condamnat pentru faptul că avînd scopul de a transmite în penitenciar substanțe narcotice, doar a aruncat peste edificiile de pază un obiect în care se aflau substanțe narcotice, fiind reținut în flagrant de către colaboratorii penitenciarului.

Pe cînd în speța dată, inculpatul C.Danuța a fost condamnat pentru două episoade consumate de înstrăinare a substanțelor narcotice altor persoane, păstrarea a șapte pachetele de marijuana cu scopul de înstrăinare, fapt ce denotă că inculpatul și-a creat o afacere din realizarea substanțelor narcotice, precum și pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate narcotică, punând în pericol nu doar viața și sănătatea sa, dar și a altor persoane, infracțiuni ce prezintă un pericol sporit pentru societate.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept la care face referire avocatul și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

În contextul celor statuate, Colegiul penal conchide că recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art.434 și art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Axentii Aurica în numele inculpatului Danuța Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, în cauza penală în privința inculpatului Danuța Constantin, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 17 mai 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun